

20. SEPTEMBER 2023

En grøn, sikker og mærkbar finanslov

Green Power Denmark's forslag
til finansloven for 2024

Forord

Fremtiden er grøn. Og heldigvis er prognoserne gode. I 2030 vil elproduktionen baseret på vedvarende energi være større end hele Danmarks elforbrug, vurderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i den seneste klimafremskrivning¹. Men ét er prognoser. Noget andet er virkelighed – og hvordan sikrer vi så, at prognoserne bliver til virkelighed? Green Power Denmark præsenterer med dette finanslovsudspil vores svar på, hvordan holdninger bliver til handlinger, som kan sikre den grønne omstilling.

Den nuværende regering er den sidste, som kan nå at tage beslutning om de nødvendige tiltag, der skal til for at få effekt i 2030 og realisere 70 procentmålet. Derfor er det også positivt, at regeringen med sit udspil til finansloven for 2024 vil afsætte 1 milliard til den grønne omstilling. Herunder en forøgelse af afkoblingspuljen, flere midler til at understøtte udbygningen af vedvarende energi på land og en pulje til grøn omstilling af den tunge transport. Som regeringen selv formulerer det, bringer det os dog ikke i mål².

Som indspil til de kommende forhandlinger om finansloven har Green Power Denmark udarbejdet et samlet udspil af fuldt finansierede forslag, der kan bringe os længere mod indfrielsen af vores grønne ambitioner, sikre en høj forsyningssikkerhed uafhængig af russisk gas og bidrage til den grønne omstilling globalt. Tiltag, der også vil styrke samfundsøkonomien, bidrage til vækst og arbejdspladser i Danmark og gøre grøn energi billigere for danskerne.

Green Power Denmark's forslag vil gøre det mere fordelagtigt for husholdninger, erhverv og industri at omstille sit energiforbrug væk fra fossile energikilder. Vi vil gradvist og fuldt finansieret sænke elafgiften permanent, så vi fjerner en utidssvarende høj beskatning af det grønne alternativ, der skal erstatte forurenende fossiler. Det vil give mere luft i privatøkonomien for helt almindelige danske husstande, og det vil særligt gavne familier med de mindste indkomster. Herudover vil vi skabe rammerne for, at der kan komme langt højere tempo på opstillingen af vedvarende energi både til havs og på land.

For at kunne transportere langt større mængder grøn strøm rundt vil vi skabe de nødvendige rammer for, at vores elnet kan styrkes og udbygges rettidigt. Og for at sikre en høj elforsyningssikkerhed vil vi understøtte en løbende udvikling af el- og energimarkeder, der fremmer handel med energi på tværs af grænser.

Den danske vindindustri er presset af udenlandsk statsstøtte, hvilket kræver et markant og hurtigt modsvar fra Danmark. For at bibeholde arbejdspladser og investeringer på dansk jord vil vi aktivt understøtte, at produktionen af grøn teknologi i Danmark opretholdes og styrkes. Derudover vil vi sikre, at vi skaber konkurrencedygtige rammer for opbygningen af en dansk Power-to-X-industri og styrker eksporten af grøn energiteknologi.

¹ Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet april 2023, www.kefm.dk/aktuelt/nyheder/2023/apr/kf23-regeringen-vil-goere-det-noedvendige-for-at-naa-klimamaalene-2025-maalet-staar-foerst-for

² Fremtidssikring af Danmark, Finansministeriet august 2023, www.fm.dk/udgivelser/2023/august/fremtidssikring-af-danmark-finanslovsforslaget-2024/

For at bevare Danmarks position som et af verdens førende lande inden for grøn omstilling og udvikling af vedvarende energiløsninger vil vi investere målrettet i mere forskning og udvikling, så vi sikrer konkurrencedygtige vilkår for forskning og innovation inden for energi- og klimateknologi.

Green Power Denmark har tidligere vurderet, at det vil kræve yderligere 45.000 årsværk årligt frem mod 2030 at realisere den grønne omstilling. Det gør det til en bunden opgave at løse arbejdskraftsmanglen.

Med dette udspil til en grøn, sikker og mærkbar finanslov fremsætter Green Power Denmark forslag til en prioritering af tiltag på tværs af syv områder, der kan skabe de nødvendige rammer for, at den danske energisektor med tilstrækkelig hastighed kan bidrage til at bringe os tættere på indfrielsen af vores ambitiøse 2030-mål, styrke forsynings sikkerheden, nedbringe globale udledninger og bidrage til vækst og arbejdspladser i Danmark.

Vores 33 konkrete forslag til finansloven for 2024 findes under følgende temaer:

1. Sikker omstilling til et elektrisk Danmark: Udfasning af fossile brændsler
2. Tempo på vedvarende energiproduktion i sameksistens med naturen
3. Et stærkt elnet til et elektrisk Danmark
4. Power-to-X og en styrket grøn industri
5. Fremme af grøn forskning og udvikling
6. Flere hænder og hoveder til den grønne omstilling
7. Yderligere indsatser

God læselyst.

Kristian Jensen
Adm. direktør
Green Power Denmark

Indhold

Forord	2
1. Sikker omstilling til et elektrisk Danmark: udfasning af fossile brændsler	6
Permanent sænkelse af elafgiften til EU's minimumsniveau	6
Oprettelse af elektrificerings- og energieffektiviseringsrejsehold med fokus på SMV'er	7
Styrkede lånemuligheder til grøn omstilling og produktionsfaciliteter fra EIFO	7
Omlægning af erhvervstilsudspuljer til et elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag	8
Hurtigere udbetaling af midler fra varmepumpepuljen	8
Opfølgning på NEKST: farvel til gas i danske hjem	9
Pulje til MCS-ladestandere til ellastbiler	10
2. Tempo på vedvarende energiproduktion i sameksistens med naturen	12
Mindre byrder for opstillere og udviklere af vedvarende energi	12
Arbejdsgruppe for målretning af midler til grønne kommuner, der opsætter vedvarende energi	12
Opfølgning på NEKST: mere sol og vind på land	13
Styrkede ressourcer til sagsbehandling af VE-projektansøgninger i kommunerne	14
Analyse af innovationsbehov for havvind og nødvendige rammer for afprøvning på havet	14
Opdateret ordning for markedsdrevet havvindudbygning	16
Undersøgelse af rammevilkår for anvendelse af ellagringsteknologier	16
Evalueret ændringen af producentbetalingerne	17
3. Et stærkt elnet til et elektrisk Danmark	19
Fornyset forsyningsstilsyn – finansieret på finansloven fremfor ved gebyrer	19
Igangsættelse af forsyningsdigitaliseringsprogrammet	19
Klarhed om elnetselskabernes langsigtede investeringsrammer	20
4. Power-to-X og en styrket grøn industri	22
Fordobling af PtX-udbuddet	22
Styrket myndighedsbehandling af PtX-ansøgninger	22
Måltrettet investeringsstøtte til grønne energiprojekter og produktionsfaciliteter	23
Pulje til erhvervshavne som grønne knudepunkter	23
Styrket global rådgivning og kollektive erhvervsfremstød inden for grøn energi	24
5. Fremme af grøn forskning og udvikling	26
Forsknings- og udviklingsfradrag på 130 pct. gøres permanent	26
Stabilt niveau for midler til grøn forskning fra forskningsreserven samt til EUDP	26
Styrket indsats for hjemtag af midler fra EU Innovation Fund	27
6. Flere hænder og hoveder til den grønne omstilling	30
Partnerskab for sikring af arbejdskraft til den grønne omstilling	30
Styrkelse af forsyningsoperatøruddannelsen	30
Pulje til anvendelse af AI-teknologier til den grønne omstilling	31

Fjernelse af loft på antallet af studiepladser på engelsksprogede universitetsuddannelser	32
7. Yderligere indsatser	34
Forlængelse af bredbåndspuljen	34
Evaluering af engrosmodellen	34
Bevarelse af Energimuseet	34
Økonomiske effekter af finanslovsforslaget	37
Finansiering	41
Provenuberegninger	45

1. Sikker omstilling til et elektrisk Danmark: udfasning af fossile brændsler

Permanent sænkelse af elafgiften til EU's minimumsniveau

Som en del af aftalen om vinterhjælp fra september 2022 blev elafgiften sænket fra 70 øre/kWh til EU's minimumssats på 0,8 øre/kWh i første halvår af 2023. Fra 1. juli genindføres elafgiften på fuld styrke svarende til 75 øre/kWh³. Dermed er danskerne igen blevet pålagt den højeste elafgift i hele EU.

Danmarks høje elafgift er fra en tid, hvor strømmen var sort og produceret ved hjælp af kul og andre fossile brændsler. Efterhånden som Danmark producerer mere og mere strøm fra vindmøller og solceller, giver den høje beskatning af den stadig grønnere strøm ikke mening. Sort strøm pålægges allerede i dag CO₂-kvoter, og fra 2025 pålægges sort strøm også den danske CO₂-afgift.

Samtidigt forvrider den høje elafgift husholdningers forbrugsvalg, reducerer deres realløn og rammer socialt skævt. Som en tommelfingerregel er prisen på strøm lavest, når der er masser af vedvarende energi i nettet, og dyr, når det er kul og gas, der leverer strømmen. Energikrisen har vist, at forbrugerne reagerer på prissignaler og i stigende grad bruger el, når den er grøn, og prisen er lav. Ved at sænke elafgiften bliver det nemmere for forbrugerne at skelne mellem høj og lav pris på strøm, hvilket kan understøtte det fleksible forbrug, der er vigtigt i den grønne omstilling.

I dag er der desuden store forskelle på, hvad forskellige sektorer og brancher betaler i elafgift. Danske virksomheder betaler allerede i dag elafgift svarende til EU's minimumsniveau. Det samme gør husholdningerne på deres forbrug af el til opvarmning svarende til et årligt forbrug over 4.000 kWh. På grund af 4.000 kWh-reglen hæmmer den høje elafgift også forbrugernes tilskyndelse til at elektrificere opvarmning i stedet for at anvende gas og olie. Ved at sænke elafgiften udlignes afgiften på alle niveauer på tværs af sektorer og tjenester. Dermed fjernes de administrative omkostninger for erhvervslivet og i det offentlige ved at håndtere forskellige ordninger.

De økonomiske vismænd har tidligere peget på, at en afskaffelse af elafgiften vil være forbundet med betydelige samfundsøkonomiske gevinster. Samtidig er en permanent sænkelse af elafgiften også socialt balanceret, idet en høj elafgift er en relativ større byrde for lavindkomstfamilier, der bruger en større del af deres indkomst på energi, end højindkomstfamilier.

Green Power Denmark foreslår derfor en permanent sænkelse af elafgiften til EU's minimumsniveau. Der foreslås en gradvis indfasning fra 2024 til 2030, så elafgiften fra 2024 reduceres til 64,5 øre/kWh og i 2030 vil være nede på EU's minimumsniveau på 0,8 øre/kWh. Det svarer til en årlig reduktion i elafgiften på ca. 10 øre fra 2024 frem til 2030.

Green Power Denmark foreslår en permanent sænkelse af elafgiften med gradvis indfasning fra 2024 til 2030.

³ Opgjort i 2024-priser.

Oprettelse af elektrificerings- og energieffektiviseringsrejsehold med fokus på SMV'er

Danske virksomheder har historisk været verdensførende i at energieffektivisere deres produktion og udvikle teknologier og løsninger til at reducere energiforbruget. Men der er fortsat et stort uudnyttet potentiale. Elektrificering af virksomhedernes processer, som i dag kører på gas, er særligt oplagte at elektrificere, da elektrificering både kan reducere CO₂-udledningen og samtidigt reducere det samlede energiforbrug.

Energistyrelsen har senest peget på, at 92 pct. af dansk fremstillingsindustri fossile energiforbrug kan elektrificeres, hvilket kan halvere energiforbruget.⁴ Danske virksomheder kan tilmed høste mærkbare besparelser i deres energiforbrug og spare omkring 1,5 mia. kr. om året i energjudgifter ved at foretage overskuelige investeringer i elektrificering og andre energieffektiviseringstiltag.

I dag er store virksomheder omfattet af en række energi- og klimakrav, som giver dem en klar tilskyndelse til at have fokus på at elektrificere og energieffektivisere driften, men der findes kun få tiltag målrettet SMV'er. Det kan derfor være sværere for små og mellemstore virksomheder at få overblik over deres energiforbrug og komme i gang med at optimere deres produktion.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 10 mio. kr. årligt i perioden fra 2024-2026 til et nationalt elektrificerings- og energieffektiviseringsrejsehold under Energistyrelsen målrettet små og mellemstore virksomheder. Rejseholdet skal have fokus på en informations- og rådgivningsindsats, der kan bistå virksomheder med at identificere mulige besparelsetiltag. Indsatsen bør i første omgang målrettes de virksomheder, som ikke er omfattet af krav om klimasyn.

Styrkede lånemuligheder til grøn omstilling og produktionsfaciliteter fra EIFO

For at understøtte erhvervslivets grønne omstilling bør det være nemmere for virksomheder i Danmark at finde finansiering til at omlægge deres energiforbrug fra sort til grøn energi. Og for at understøtte de store anlægsinvesteringer, som de kommende års udbygning af vedvarende energi kræver, bør det også være nemmere at få lån til nyetablering eller udvidelse af de produktionsfaciliteter, hvor de grønne energiteknologier skal produceres.

Danmarks Eksport- og Investeringsfond (EIFO) yder direkte lån til virksomheder, som fx skal investere i nye produktionsfaciliteter, opdyrke nye markeder eller gennemføre en grøn omstilling, og som ikke umiddelbart kan skaffe hele den nødvendige kapital i deres bank, hos investorer eller fra leasingselskab, egenkapital eller andre kilder.

⁴ Kortlægning af energiforbrug og opgørelse af energisparepotentialer i produktionserhvervene, Energistyrelsen, august 2022: www.ens.dk/sites/ens.dk/files/Analyser/sammenfatning_af_kortlaegning_af_energiforbrug_og_energisparepotentialer_i_produktionserhvervene.pdf

Green Power Denmark foreslår derfor, at EIFO's fokus på grøn omstilling opprioriteres ved, at en større andel end i dag af EIFO's samlede udlån fra 2024 og frem reserveres til at understøtte investeringer i omstilling af erhvervslivets energiforbrug fra fossile energikilder til grøn el og grønne brændstoffer.

Samtidig foreslår Green Power Denmark, at EIFO i højere grad end i dag forpligtes til at yde lån til investeringer i nyetablering eller udvidelse af produktionskapaciteten af fx vindmøller eller PtX-anlæg.

Omlægning af erhvervstilskudspuljer til et elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag

I dag findes adskillige støtteordninger, som har til formål at understøtte danske virksomheders grønne omstilling og investeringer i nye grønne teknologier. Udgangspunktet for de danske støtteordninger er tilskudspuljer, der kan være bureaukratisk tunge for såvel myndigheder at administrere, som for virksomheder at anvende. Adgangen til puljerne gennem bureaukratisk tunge processer kan særligt være en udfordring for små og mellemstore virksomheder med færre administrative ressourcer.

Omlægges støtten til virksomheders grønne omstilling i stedet til et fradrag, kan det øge virksomhedernes vished om den samlede økonomi i deres investeringer og samtidig reducere virksomhedernes administrative byrder. Det kan dermed øge hastigheden og enkeltheden af den offentlige støtte til danske virksomheders grønne omstilling og understøtte, at flere også små og mellemstore virksomheder omstiller sig.

Green Power Denmark foreslår derfor at udvalgte erhvervstilskudspuljer, der har til formål at understøtte den grønne omstilling og investeringer i nye grønne teknologier, omlægges til et samlet elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag⁵. Fradraget skal øge virksomhedernes afskrivningsgrundlag for investeringer i elektrificering og energieffektivisering. Det foreslås, at fradraget fastholdes frem til og med 2030.

Green Power Denmark foreslår, at udvalgte erhvervstilskudspuljer omlægges til et samlet elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag.

Hurtigere udbetaling af midler fra varmepumpepuljen

Fra 2023 er bygningspuljen ændret, så der er oprettet en separat pulje til varmepumper og en separat pulje til energirenovering. 70 pct. af midlerne i bygningspuljen er overført til varmepumpepuljen, mens de resterende 30 pct. af midlerne er placeret i puljen til energirenovering.

Varmepumpepuljen skulle være åbnet for ansøgninger i marts 2023, men er blevet udskudt. Energistyrelsen har i juni 2023 oplyst, at puljen forventes at åbne for ansøgninger i midten af september. Der vil forventeligt gives et tilskud på ca. 17.000 kr.

⁵ Erhvervspuljen samt midlerne afsat til støttepuljer i Grøn Skattereform for Industri mv. fra 2022. Her prioriteres i alt 650 mio. kr. i 2024, 560 mio. kr. i 2025, 370 mio. kr. i 2026 og 410 mio. kr. i 2027.

pr. husstand svarende til 10-30 pct. af den samlede udgift for installation af en luft-til-vand-varmepumpe.

I 2023 findes 224 mio. kr. i varmepumpepuljen svarende til, at ca. 13.000 husejere kan få tilskud til varmepumper. I 2024 er der afsat 220,5 mio. kr. til puljen og i 2025 og 2026 hhv. 161 mio. kr. og 140 mio. kr. Samlet set vil knap 44.000 husstande kunne opnå støtte med de afsatte puljemidler fra 2023 til 2026⁶.

Det vurderes, at ca. 200.000 borgere med gasfyr, som har fået meddelt, at de ikke får fjernvarme, vil kunne søge midlerne i varmepumpepuljen. Hertil kommer knap 45.000 borgere i 48 kommuner, der endnu ikke har fået at vide, om de får fjernvarme.

For at sikre at der ikke er en stop-go-effekt i markedet, og for at sikre at alle ansøgere, der er berettigede til støtte fra varmepumpepuljen, kan få adgang til puljemidlerne i forbindelse med efterårets ansøgningsrunde og ikke skal vente til nye ansøgningsrunder senere i 2024, bør alle berettigede ansøgere senest i januar 2024 få udbetalt midler fra varmepumpepuljen.

Green Power Denmark foreslår derfor, at de indkomne ansøgninger i september 2023, der er berettigede til at opnå tilskud, men ikke kan imødekommes med de afsatte puljemidler for 2023, skal have tilsagn om, at de får støttemidlerne udbetalt i januar 2024. Hvis antallet af berettigede ansøgere overstiger det afsatte beløb til varmepumpepuljen i 2024, foreslås det, at budgetoverslagsmidlerne for 2025 og 2026 fremrykkes.

Da det samlede beløb til varmepumpepuljen kun dækker knap 20 pct. af de potentielt berettigede ansøgere, bør det alt efter afløbet til ansøgningsrunden i efteråret 2023 overvejes, om puljemidlerne skal hæves på finansloven for 2025.

Opfølgning på NEKST: farvel til gas i danske hjem

NEKST fast-track-arbejdsgruppen "Farvel til gas i danske hjem" skal understøtte, at omlægningen til grøn varme i danske hjem kan ske hurtigere. NEKST-arbejdsgruppen skal arbejde med tre centrale spor inden for udrulning af fjernvarme og udfasning af olie- og gasfyr: 1) *Projekter på plads i 2023*, 2) *Effektiv udrulning af fjernvarme* og 3) *Grønne individuelle og fælles varmeforsyningsløsninger*.

Arbejdsgruppen skal give første status til september 2023 og afrapportere endeligt inden udgangen af 2023. Med afrapporteringen skal NEKST bl.a. vise, i hvilket omfang processen for udrulningen af fjernvarme og grønne varmeløsninger forventes at kunne forkortes.

Da der ikke er afsat midler til opfølgning på NEKST-arbejdsgruppens forslag, foreslår Green Power Denmark, at der afsættes 5 mio. kr. årligt i 2024 og 2025 svarende til ca. 5 årsværk, så relevante styrelser tilføres ekstra ressourcer til at følge op på og implementere udvalgte forslag fra NEKST-arbejdsgruppen.

⁶ Ud fra en forventning om at der udbetales 17.000 kr. i tilskud pr. husstand.

Pulje til MCS-ladestandere til ellastbiler

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en pulje på 100 mio. kr. årligt i perioden fra 2024-2026 til grøn omstilling af tung vejtransport.

Den grønne omstilling af tung vejtransport skal helt overvejende drives af direkte elektrificering af lastbilerne. For at fremme udbredelsen af ellastbiler er det afgørende, at den nye MCS-ladeinfrastruktur er foran antallet af ellastbiler. MCS er den nye standard for opladning af ellastbiler i Europa.

Green Power Denmark foreslår derfor, at den afsatte reserve til grøn omstilling af tung transport i regeringens finanslovsforslag øges med 200 mio. kr., så der i perioden fra 2024-2026 afsættes i alt 500 mio. kr. til en pulje til MCS-ladestandere til ellastbiler.

Det forventes, at kommende udbud af arealer til lynladeparker til personbiler, som aftalt i Infrastrukturplan 2035, vil medføre et provenu på væsentligt mere end 200 mio. kr. til senere anvendelse som råderumsfinansiering.

Tempo på VE- produktion i sameksistens med naturen

2. Tempo på vedvarende energiproduktion i sameksistens med naturen

Mindre byrder for opstillere og udviklere af vedvarende energi

De seneste år er det blevet både dyrere og mere besværligt at udvikle og opstille vedvarende energi. Højere priser på komponenter, større tekniske krav og vanskeligheder med at placere testcentre og vindmølle- og solcelleparker fordyrer investeringerne i vedvarende energi.

Hvis Danmark skal bibeholde sin grønne førerposition, og vi skal skabe og bibeholde grønne arbejdspladser på dansk jord, er det afgørende, at virksomhedernes investeringsvilkår er tilstrækkeligt attraktive i forhold til andre lande.

Green Power Denmark foreslår derfor overordnet, at der indføres et grønt byrde-stop, så udviklere og opstillere af vedvarende energi samlet set ikke påføres hverken højere omkostninger eller yderligere administrative byrder.

I de kommende år kan der forventes et øget provenu til staten gennem selskabsskatten, hvis målet om en firedobling af vedvarende energi på land nås. En lettelse af byrderne for udviklere og opstillere af vedvarende energi gennem selskabsskatten vil være et effektivt middel til at skabe attraktive investeringsvilkår og understøtte, at Danmark når de ambitiøse målsætninger om at firedoble den landbase-rede vedvarende energi.

Opstillere og udviklere af vedvarende energi er i dag underlagt indbetalinger til fire ordninger; værditabsordningen, salgsoption, grøn pulje til kommunerne og VE-bonussen til naboer. Grøn pulje til kommunerne og VE-bonussen til naboer er ordninger, som har til formål at øge opbakningen til grøn energi lokalt gennem støtte betalt af opstillere og udviklere af vedvarende energi.

For at mindske byrderne for opstillere af vedvarende energi i Danmark og sikre attraktive investeringsvilkår foreslår Green Power Denmark derfor, at fradraget på de lovbestemte beløb, som opstillere og udviklere betaler til grøn pulje og VE-bonusordningen, øges til 150 pct. fra 2024 og frem.

Arbejdsgruppe for målretning af midler til grønne kommuner, der opsætter vedvarende energi

Det er meget få kommuner, som i dag løfter en stor del af indsatsen for opstillingen af vedvarende energi. I perioden 2018-2022 stod blot 10 kommuner for 57 pct. af udbygningen af den landbaserede vedvarende energi i Danmark.

Kommuner har i dag krav på 14,4 pct. af indtægterne fra selskabsskatten. De nuværende regler for fordeling af selskabsskatteindtægter mellem kommunerne betyder dog, at de kommuner, der opsætter vedvarende energi, ofte ikke belønnes med en større andel af indtægterne fra selskabsskatten.

150 pct.

Green Power Denmark foreslår, at fradraget på de lovbestemte beløb, som opstillere og udviklere betaler til grøn pulje og VE-bonusordningen, øges til 150 pct. fra 2024 og frem.

Samtidig bevirker udligningssystemet, at en stor del af de indtægter, som kommuner ellers ville have fået gennem indtægter fra vedvarende energiselskabers ejendomsskat, reelt modsvares af et tab i udligningssystemet. Dette giver ikke kommunerne et klart incitament til at opsætte mere vedvarende energi.

Vil man styrke det økonomiske incitament til, at kommuner opsætter mere VE, bør det derfor undersøges, hvordan kommunerne i højere grad får lov til at beholde de skatteindtægter, der skabes ved, at de gør plads til at opsætte vedvarende energi i deres kommune. Dette kan også bidrage til at styrke naboopbakningen til projekterne.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 5 mio. kr. i 2024 til en tværminteriel arbejdsgruppe med deltagelse af Skatteministeriet, Økonomiministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Finansministeriet, Kirkeministeriet og Klima-Energi- og Forsyningsministeriet.

Arbejdsgruppen skal inden udgangen af 2024 aflægge en rapport med forslag til, hvordan de økonomiske incitamenter til kommuner, der opsætter VE, kan styrkes. Herunder bl.a. forslag til, hvordan fordelingen af indtægterne fra selskabsskatten, der tilgår kommunerne, kan indrettes på en måde, der fordeler indtægterne efter, hvor VE-selskabets anlæg ligger, så de kommuner, der opsætter VE, får en større andel af indtægterne fra selskabsskatten. Desuden skal arbejdsgruppen komme med forslag til, hvordan kommunernes indtægter fra VE-selskabers betaling af ejendomsskat kan friholdes fra udligningssystemet.

Det foreslås yderligere, at der afsættes en reserve på 100 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 til at gennemføre en aftale mellem staten og kommunerne om ændringer i fordelingen af skatteindtægter til kommunerne genereret fra opsætning af vedvarende energi. Midlerne kan evt. anvendes som compensation til kommunerne. Hvis midlerne ikke er nødvendige for at gennemføre aftalen, tilbageføres de til råderummet.

Opfølgning på NEKST: mere sol og vind på land

NEKST fast-track-arbejdsgruppen "Mere sol og vind på land" skal understøtte, at udbygningen af sol og vind på land kan ske hurtigere end i dag. Arbejdsgruppen skal endeligt afrapportere i december 2023. Afrapporteringen skal bl.a. vise, i hvilket omfang godkendelsesprocesser for vedvarende energi på land kan optimeres, uden at det forøger antallet af påklagede sager, der hjemvises til fornyet sagsbehandling i kommunerne.

Da der ikke er afsat midler til opfølgning på NEKST-arbejdsgruppens forslag, foreslår Green Power Denmark, at der afsættes 5 mio. kr. årligt i 2024 og 2025 svarende til ca. 5 årsværk, så relevante styrelser tilføres ekstra ressourcer til at følge op på og implementere udvalgte forslag fra NEKST-arbejdsgruppen.

Styrkede ressourcer til sagsbehandling af VE-projektansøgninger i kommunerne

Det er i dag en udfordring, at geografisk store, men befolkningsmæssigt små kommuner modtager en større mængde ansøgninger, end de har personale til effektivt at behandle. Disse kommuner løfter en nationalt vedtaget opgave og leverer strøm til resten af landet, men har svært ved at skaffe tilstrækkelige midler til dette arbejde.

Ifølge en ny opgørelse fra Green Power Denmark er i alt 4.840 megawatt landvind svarende til omtrent 1.000 nye vindmøller klar til behandling eller ved at blive planlagt i kommunerne. Realiseres disse projekter, vil det svare til en fordobling af den nuværende kapacitet på land.

Derfor foreslår Green Power Denmark, at der øremærkes 35 mio. kr. årligt fra 2024 som en varig bevilling uden for servicerammen til sagsbehandling af VE-projektansøgninger i kommunerne.

Midlerne skal dels finansiere flere årsværk, dels anvendes til opkvalificering og omskoling af eksisterende medarbejdere, så de får de nødvendige kompetencer til at udføre en effektiv sagsbehandling af ansøgninger på VE-området. Anvendelsen af midlerne bør sammentænkes med kommende anbefalinger fra NEKST-arbejdsgruppen om hurtigere godkendelsesprocesser for opstilling af vedvarende energi på land.

For at sikre at midlerne tilgår de kommuner, som i de kommende år vil stå med den største planlægningsbyrde, og ikke spredes for bredt ud over alle kommuner, foreslås det, at fordelingen af midlerne bindes op på den forventede aftale om forpligtende målsætninger for kommunernes arealplanlægning for vedvarende energianlæg, som regeringen ifølge aftale om klimaaf tale om grøn strøm og varme vil gå i dialog med KL om⁷. De kommuner, som vil få de relativt højeste udbygningsmålkrav, vil herved også få tilført flere ressourcer til at opnå dem. Dette vil også sikre, at midlerne ikke kommer med forsinkelse, efter ressourcerne er blevet brugt til at planlægge vedvarende energi for.

Analyse af innovationsbehov for havvind og nødvendige rammer for afprøvning på havet

Havvindmarkedet er under hastig forandring med et begyndende skifte fra fokus på stadig billigere havvindmølleparker til fokus på stadig bedre havvindmølleparker. Det indebærer bl.a. øgede naturhensyn, mere komplekse systemintegrations- og energilagringssløsninger, herunder kobling til PtX, samt ikke mindst en nødvendig bevægelse mod færre drivhusgasudledninger i produktionsprocessen og over hele parkens levetid. Det stiller store krav til innovation på tværs af aktørerne i den danske og europæiske vindmølleindustri, som samtidig er kraftigt udfordret af den internationale konkurrence fra bl.a. Kina.

35 mio. kr.

Green Power Denmark foreslår, at der øremærkes 35 mio. kr. årligt fra 2024 som en varig bevilling uden for servicerammen til sagsbehandling af VE-projektansøgninger i kommunerne.

⁷Klimaaf tale om grøn strøm og varme, juni 2022: www.regeringen.dk/media/11470/klimaaf tale-om-groen-stroem-og-varme.pdf

Den danske vindværdikæde genererer vækst og beskæftigelse til stor gevinst for det danske samfund. Det er derfor vigtigt, at hensynet til udvikling og test af morgendagens hardware til vindmølleindustrien vægtes højt.

Med tillægsaftalen om udbudsrammer for 6 GW havvind og Energiø Bornholm fra maj 2023 samt aftale om Danmarks havplan fra juni er der truffet beslutninger med stor betydning for dansk havvindsudbygning, hvor konkurrence på pris spiller en afgørende rolle for koncessionsvinder.

Den nye havplan lukker døren for en markedsdrevet udbygning, der ellers giver større frihed til at tænke i alternative løsninger, som kan udvikle og skalere dansk produktion af PtX og dekarbonisere den tunge industri. Frihedsgraden til at indtænke innovation i de 6 GW udbud er mindre, idet udbudsrammerne lægger op til, at konkurrencekriterierne vægter pris over innovation. Branchen har derfor et ønske om fremover at konkurrere på andre parametre end blot pris og med friere rammer til innovation på parkniveau.

Med klimaaftalen om grøn strøm og varme af juni 2022 er det besluttet at afsætte 14 mio. kr. i perioden fra 2022-2024 til at gennemføre et analysearbejde, der bl.a. skal udvikle nye modeller for nyttiggørelse af havvindsressourcerne, som kan forene ambitionerne om massiv grøn omstilling med "godt købmandskab" og øge tempoet på udbygningen, samtidig med at markedets innovative kompetencer aktiveres⁸.

Det er derfor afgørende, at købmandsskabsanalysen aftalt ifm. med klimaftalen for grøn strøm og varme gennemføres. Herudover er der behov for at afdække de nødvendige rammevilkår for at kunne innovere på havvindparkniveau samt kortlægge behovet og nødvendige rammevilkår for at teste og demonstrere nye innovative løsninger for havvind.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der i tillæg til købmandsskabsanalysen afsættes 5 mio. kr. i 2024 til at gennemføre en analyse, der med inddragelse af branchen skal:

- ↪ Kortlægge behovet og nødvendige rammevilkår for at kunne innovere på havvindparkniveau med en kombination af havvind, fleksibilitetsløsninger, naturhensyn og klimaaftryk for livscyklus.
- ↪ Kortlægge behovet og nødvendige rammevilkår for at teste og demonstrere nye innovative løsninger, som kan udvikles, installeres og afprøves på havet.

Analysen skal færdiggøres inden udgangen af 2024 og kortlægge både de kort- og langsigtede behov samt angive løsningsmuligheder før og efter 2030. Herunder fx hvordan innovationsbehovet kan imødekommes med tiltag som udpegning af et havareal til en 'sandbox' dedikeret til innovation, hvor der løbende kan afprøves ny teknologi, såvel som tiltag til udvikling af en ny udbudsmodel med afsæt i konkurrence med tildeling via non-price-parametre.

⁸ Klimaafale om grøn strøm og varme, Regeringen, juni 2022: www.regeringen.dk/media/11470/klimaafale-om-groen-stroem-og-varme.pdf

Opdateret ordning for markedsdrevet havvindudbygning

Green Power Denmark har et ambitiøst mål om, at der i 2040 er mindst 50 GW dansk havvind. Det er godt for klimaet, for forsyningssikkerheden og for lavere energipriser. Det vil optimere udnyttelsen af Danmarks havarealer, fremme kommercielle partnerskaber og styrke biodiversiteten, hvis vi gør det klogt.

Det er afgørende, at efterspørgslen efter grøn energi imødekommes, og at Danmarks position inden for produktionen af grønne brændsler og PtX-teknologier styrkes. Det kræver, at vi både bruger statslige udbud og lader markedet drive udbygningen af vedvarende energi med en erstatning for den lukkede åben-dør-ordning.

Da 24 åben-dør-projekter endegyldigt blev aflyst i juni 2023, mistede Danmark produktionen af potentielt mindst 12 GW grøn strøm fra markedet.

Danmark bør ligesom andre lande have en ordning for markedsdrevet havvindsudbygning. En opdateret ordning skal selvfølgelig tage højde for tidligere udfordringer relateret til statsstøtte og konkurrence, samt hvordan havarealer reserveres. Green Power Denmark ønsker at bidrage konstruktivt til udformningen af en ny ordning.

En ny og forbedret markedsdrevet ordning vil åbne døren for virksomheder, der ønsker at investere i grøn omstilling og ser en forretning i at placere produktionen tæt op ad fremtidens store forbrugere af strøm, brint og PtX. Desuden forventes det, at betalinger i forbindelse med en ny markedsdrevet ordning vil medføre et betydeligt samfundsbidrag.

Green Power Denmark foreslår derfor, at det i forbindelse med finansloven for 2024 aftales at igangsætte et nyt fast-track arbejdsspør i den nationale energikrisestab (NEKST), der med inddragelse af branchens aktører og under hensyn til både offentlige og private interesser skal komme med forslag til en opdateret ordning for markedsdrevet havvindsudbygning.

Undersøgelse af rammevilkår for anvendelse af ellagrings-teknologier

Med den voksende andel af vedvarende energi i vores energisystem vil vi i fremtiden opleve flere tidspunkter med voldsomme udsving i prisniveauet på elmarkedet. På nogle tidspunkter vil prisen ramme nul eller endda være i minus, mens prisen på andre tidspunkter vil være høj. Hvis udbygningen af vedvarende energi skal være succesfuld, og der samtidig skal sikres en høj forsyningssikkerhed, er anvendelsen af ellagrings-teknologier et vigtigt virkemiddel.

I dag har ellagring stort set ingen plads i reguleringen i Danmark. Det gør det svært for virksomheder med aktiviteter indenfor lagring at igangsætte projekter, fordi reguleringen på området er ugennemsigtig og utilstrækkelig. Den administrative byrde forbundet med at tilpasse projekter til krav, der i sin tid er skabt til helt andre typer teknologier, forhindrer en udvikling af markedet for ellagring i Danmark. Som eksempel nævnes ordet "produktion" 141 gange i Bekendtgørelse af lov om elforsyning hvor "lagring" til sammenligning nævnes syv gange.

12 GW

Da 24 åben-dør-projekter endegyldigt blev aflyst i juni 2023, mistede Danmark produktionen af potentielt mindst 12 GW grøn strøm fra markedet.

For at sikre en effektiv udbygning af vedvarende energi og en høj forsyningssikkerhed foreslår Green Power Denmark derfor, at der afsættes 5 mio. kr. i 2024 til en undersøgelse i Energistyrelsen af rammevilkårene for anvendelse af ellagringsteknologier i Danmark.

Undersøgelsen bør bl.a. belyse forskellene mellem rammevilkårene for ellagrings-teknologi i Danmark og omkringliggende lande med henblik på at styrke danske vilkår, herunder for opstillere af vedvarende energi.

Evaluering af ændringen af producentbetalingerne

Fra 1. januar 2023 har elproducenter skullet betale indfødningsstariffer og tilslutningsbidrag for at blive tilsluttet det kollektive net. Ordningen blev besluttet i klimaaftalen for energi og industri den 22. juni 2020 som resultat af afskaffelsen af PSO-ordningen, der hidtil har finansieret udbygning af net i Danmark.

Producentbetalingen har bl.a. til formål at sende de rigtige prissignaler til de konkrete VE-projekter, i forhold til hvor mange omkostninger i nettet det enkelte projekt medfører. Samtidig tilskynder producentbetalingen til, at projektudvikler overvejer anlæggets indretning og geografiske placering ud fra en betragtning om, hvor der er størst underskud af strømproduktion, så de placeres tættere på områder, hvor der er mangel på strøm i nærområdet.

Fra VE-opstillerne har der været en stor bekymring for, om indførelsen af producentbetalinger ville fordyre etableringen af landvind og solparker og dermed bremse eller forsinke udbygningen af VE, især i forhold til de mindre projekter. VE-udbygningen i de kommende år er afgørende for målet om en firedobling af den vedvarende energi på land.

Ordningen for producentbetaling er den første af sin art i Danmark. Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 5 mio. kr. i 2024 til at gennemføre en evaluering af producentbetalingens konsekvenser for udbygningen af vedvarende energi på land. Evalueringen skal gennemføres i 2024 og afrapporteres senest i 1. kvartal 2025.

Et stærkt elnet til et elektrisk Danmark

3. Et stærkt elnet til et elektrisk Danmark

Forny et forsyningstilsyn – finansieret på finansloven fremfor ved gebyrer

Hvis elnettet skal kunne håndtere elektrificeringen af Danmark, skal sektoren frem mod 2030 investere massivt i eldistributionsnettet. Elnetselskaberne er i gang med at løfte opgaven, men hvis det skal lykkes, kræver det et fornyet og fokuseret forsyningstilsyn. Da elnettet er reguleret virksomhed, er tilsynet en helt central myndighed for elnetselskaberne. Imidlertid synes tilsynets nuværende opgaveportefølje og finansieringsstruktur at indebære, at der ikke er det nødvendige fokus på tilsynets kerneopgaver.

Green Power Denmark finder, at de opgaver, som Forsyningstilsynet i dag har, som har karakter af lovforberedende arbejde, herunder analysearbejde, bør udføres under politisk kontrol i enten Energistyrelsen eller Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Det er en uhensigtsmæssig konstruktion, at opgaver af lovforberedende karakter i dag er placeret i et tilsyn, som ikke er under Folketingets og ministerens kontrol. At der med klimaaftalen fra juni 2022 igangsættes syv elnetanalyser i Energistyrelsen, kan anses som et tegn på, at man politisk ønsker sådanne analyser placeret under ministerens beføjelser. Ændres Forsyningstilsynets opgaveportefølje, vil det samtidigt sikre, at Forsyningstilsynet kan fokusere sit arbejde på tilsyn med sektoren samt sagsbehandling af de mange og centrale spørgsmål elektrificeringen fører med sig i form af nye indtægtsrammer, nye prisstrukturer, nye nettilslutningsløsninger mv.

Forsyningstilsynet er i dag fuldt ud gebyrfinansieret. Gebyrerne opkræves fra de regulerede virksomheder og øger derfor forsyningstaksterne. Opkrævningen af gebyrer er kendetegnet ved at være uigennemskuelig og har en tendens til at ramme skævt. Fx bliver elkunder med mindre elnetselskaber typisk uden for de store byer eller elkunder i områder med stort forbrug til forsyning af fx industri belastet mere end andre kunder.

Green Power Denmark foreslår derfor, at Forsyningstilsynet fremover finansieres over finansloven fremfor med gebyrer på forsyningstaksterne som i dag. Samtidig foreslås det, at tilsynets opgaver ændres, så tilsynet ikke varetager opgaver af lovforberedende karakter.⁹

Finansiering over finansloven vil samtidig betyde, at danskernes samlede årlige energiregninger falder tilsvarende, da forsyningsselskaberne ikke længere skal overvælte gebyrerne på danske forbrugere og virksomheder.

Igangsættelse af forsyningsdigitaliseringsprogrammet

Data og øget digitalisering er en vigtig del af den grønne omstilling. Omstillingen kræver sektorkobling og aktivering af synergier mellem forsyningsgrene samt en

Green Power Denmark foreslår, at Forsyningstilsynet fremover finansieres over finansloven fremfor med gebyrer på forsyningstaksterne som i dag.

⁹ Ændring af Forsyningstilsynets opgaver vil fordre ændring af bl.a. lov om Forsyningstilsynet.

bedre brug af eksisterende infrastruktur. Det kræver alt sammen en øget digitalisering. Det vil også understøtte udviklingen af nye digitale og smarte løsninger, som kan give bedre drift og service i forsyningssektorerne.

Det forudsætter digitalt sammenspil mellem forsyningsgrenene i sektoren i form af et fælles format for dataudveksling. Det skal sikre, at data kan bevæge sig på tværs af forsyningsgrenene og udnyttes bedre.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 15 mio. kr. årligt fra 2024-2027 til at igangsætte og drifte det forsyningsdigitaliseringsprogram, som den tidligere regering foreslog i sin digitaliseringsstrategi.¹⁰

Klarhed om elnetskabernes langsigtede investeringsrammer

Når vi i morgendagens energisystem skal producere og forbruge meget mere el, skal elnettet være udbygget med flere og større veje, så det kan transportere langt mere el, end det har gjort hidtil. Det betyder, at elnetskaberne og Energinet skal investere massivt i udbygningen af det danske elnet frem mod 2030 og videre frem mod 2045.

Elnetskaberne er gået i gang med at øge investeringerne og opskalere aktivitetsniveauet. Men opgaven er så stor, at der også er behov for at modernisere de regulatoriske rammer, så reguleringen understøtter den markante opskalering med nødvendig hastighed.

Et afgørende element i justeringen af de regulatoriske rammer er indførelsen af det grønne tillæg til elnetskabernes indtægtsrammer, som blev besluttet af et bredt politisk flertal i aftalen om "En effektiv og fremtidssikret elinfrastruktur til understøttelse af den grønne omstilling og elektrificeringen" fra juni 2021.

Indførelsen af det grønne tillæg medfører ikke behov for finanslovsfinansiering, idet omkostningerne opkræves pr. distribueret kWh. Ifølge Green Power Denmark's analyser vil de store investeringer, som elektrificeringen medfører, ikke give anledning til, at enhedsprisen for at distribuere el stiger frem mod 2030. Det skyldes, at omkostningerne fordeles ud på de markant større mængder el, der skal transporteres i fremtiden.

Samtidigt skal det sikres, at Energinets transmissionselskab kan øge hastigheden af de nødvendige investeringer i transmissionsnettet, der er elsystemets motorveje.

Investeringer i elnettet har en meget lang tidshorisont. Green Power Denmark understreger derfor vigtigheden af, at der senest i løbet af 2024 fastlægges holdbare samlede regulatoriske rammer for elnetskabernes investeringer, så elnetskabernes økonomiske rammer kan vokse i takt med opgaven.

¹⁰ Økonomioversigt for initiativer i regeringens Digitaliseringsstrategi, Finansministeriet, maj 2022. www.fm.dk/media/25989/faktaark_oekonomioversigt-for-initiativer-i-regeringens-digitaliseringsstrategi_a.pdf

Power-to-X og en styrket grøn industri

4. Power-to-X og en styrket grøn industri

Fordobling af PtX-udbuddet

I forbindelse med regeringens PtX-strategi og politiske aftale af marts 2022 blev der aftalt et PtX-udbud på 1,25 mia. kr., som i april 2023 åbnede for tilbud. Det var en god og vigtig beslutning, der understregede Danmarks position som PtX-nation.

Siden aftalens indgåelse har andre lande også fået øje på det enorme PtX-potentiale og iværksat en lang række ordninger, der kan støtte og udvikle deres respektive PtX-branche. Hvis Danmark skal kunne indfri sin ambition om at være en førernation på grøn brint, er der derfor behov for yderligere midler til PtX-projekter på dansk grund.

Derfor foreslår Green Power Denmark, at der afsættes midler til en fordobling af det allerede planlagte PtX-udbud på 1,25 mia. kr. ved at tilføje yderligere i alt 1,25 mia. kr. til udbuddet i perioden 2024-2027. Midlerne bør gå til både implementeringsprojekter og forskning og udvikling.

Green Power Denmark foreslår en fordobling af det allerede planlagte PtX-udbud på 1,25 mia. kr. ved at tilføje yderligere i alt 1,25 mia. kr. til udbuddet i perioden 2024-2027.

Styrket myndighedsbehandling af PtX-ansøgninger

For at nå i mål med regeringens målsætning om 4-6 GW elektrolysekapacitet installeret i 2030 skal der i de kommende år etableres en lang række små og store PtX-anlæg. Etableringen af et PtX-anlæg kræver i dag op mod 30 tilladelser, der gives af forskellige myndigheder og kommuner.

For at sikre tilpas tempo i godkendelsesprocessen er det nødvendigt at sikre, at relevante styrelser, myndigheder og kommuner har de nødvendige ressourcer og kompetencer, der skal til for at behandle de mange ansøgninger på et nyt felt, hvor der endnu ikke foreligger en best practice.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der som led i PtX-taskforcens arbejde med at simplificere godkendelsesprocessen afsættes 40 mio. kr. årligt i perioden fra 2024-2027 til at opbygge en effektiv myndighedsbehandling af PtX-ansøgninger.

Det foreslås, at 20 mio. kr. årligt heraf fordeles på tværs af de relevante styrelser og myndigheder, der har ansvar for godkendelserne. De resterende 20 mio. kr. årligt foreslås afsat som en varig bevilling uden for servicerammen til sagsbehandling af PtX-ansøgninger i kommunerne.

Midlerne skal dels finansiere flere årsværk, dels anvendes til opkvalificering og omskoling af eksisterende medarbejdere, så de får de nødvendige kompetencer til at udføre en effektiv sagsbehandling af PtX-ansøgninger.

Målrettet investeringsstøtte til grønne energiprojekter og produktionsfaciliteter

Udviklingen af nye grønne teknologier og etablering af de produktionsfaciliteter, der er nødvendige for at realisere ambitionerne om den markante udbygning af vedvarende energi de kommende år, kræver enorme investeringer. Investeringer, som skal komme snart for at kunne bidrage til mangedoblingen af vedvarende energi inden 2030 og årene efter.

Danske produktionsvirksomheder oplever også i disse år et voksende prispres fra Kina og fra USA efter indførelsen af IRA'en, hvor vi risikerer at miste vores historiske styrkeposition i en ulige konkurrence.

Tyskland har for nylig vedtaget en lov, der implementerer de midlertidige statsstøtterammer i EU (Temporary Crisis and Transition Framework), som muliggør direkte statsstøtte til bl.a. produktion af grønne energiteknologier. For at bibeholde arbejdspladser og investeringer på dansk jord bør Danmark ligeledes hurtigt styrke virksomhedernes muligheder for at få investeringsstøtte i overensstemmelse med de midlertidige statsstøtterammer i EU, der løber til slutningen af 2025.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 500 mio. kr. i 2024 og 1 mia. kr. i 2025 kr. til en konkurrenceudsat teknologineutral pulje, hvor virksomheder inden for den grønne energiindustri kan søge om investeringsstøtte til udvikling af grønne energiteknologier og etablering af nye eller udvidelse af eksisterende produktionsfaciliteter. Fx komponentleverandører til vindindustrien, fremstilling af PtX-teknologi, kabler og anden forsyningsteknologi mv.

Det foreslås, at puljen administreres i regi af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, der tidligere har uddelt midler via en investeringsstøtteordning til projekter med fokus på grøn energiteknologi.

1,5 mia. kr.

Green Power Denmark foreslår, at der afsættes 1,5 mia. kr. til en konkurrenceudsat teknologineutral pulje til virksomheders investeringer i grønne energiprojekter og produktionsfaciliteter.

Pulje til erhvervshavne som grønne knudepunkter

Vores fysiske infrastruktur skal understøtte den grønne industriproduktion, udbygningen af vedvarende energi og eksport af grønne energiteknologier, bl.a. vindmøllekomponenter og grønne brændstoffer. Det kræver tilstrækkelig havnekapacitet og placeringsmuligheder for virksomheder, der kan drage fordel af havnebeliggenhed ifm. produktion, eksport og servicefunktioner. Herunder at havne og indsejlinger har en tilstrækkelig dybde og forløb, der gør det muligt for service- og transportskibe at benytte danske havne frem for havne i vores nabolande.

I "Infrastrukturplan 2035" blev der afsat 50 mio. kr. i 2022 til en medfinansieringspulje til danske erhvervshavne, som kunne anvendes til opgradering af infrastruktur, oprensning og uddybning af indsejling til havne eller etablering af fx kajlægger og landstrøm. Havnepuljen modtog projektansøgninger for 172 mio. kr. Siden er der kommet ekstra fokus på havnenes strategiske betydning i forhold til forsyningssikkerhed, produktion, transport og servicearbejde i relation til den grønne omstilling.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 100 mio. kr. årligt i 2024 og 2025 til en ny og større havnepulje, der kan understøtte havnenes strategiske rolle som knudepunkter for transport og eksport af grønne energiløsninger samt

placering af grønne produktionsfaciliteter. Puljen bør desuden understøtte kommende anbefalinger fra regeringens nye partnerskab for udvikling af danske erhvervshavne.

Styrket global rådgivning og kollektive erhvervsfremstød inden for grøn energi

Energistyrelsens Center for Global Rådgivning og Udenrigsministeriets kollektive eksportaktiviteter og landeeksperter bidrager til at bane vejen for danske virksomheders eksport af grøn energiteknologi og serviceydelser i hele verden. Det skaber indtægter og arbejdspladser i Danmark, og det styrker Danmarks bidrag til andre landes CO₂-reduktioner, hvilket indgår som mål i både klimaloven og regeringsgrundlaget.

I en situation med øget global konkurrence og efterspørgsel på grønne løsninger, hvor danske myndigheders erfaringer og grønne virksomheder har gode muligheder for at gøre en forskel ift. den internationale klimaindsats og samtidig skabe vækst i Danmark, bør der sættes ind for at styrke den globale rådgivning om grønne danske løsninger og øge indsatsen for kollektive erhvervsfremstød inden for grøn energi.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der i perioden fra 2024-2027 bevilliges 10 mio. kr. mere årligt end i dag til Energistyrelsens Center for Global Rådgivning og Udenrigsministeriets kollektive eksportaktiviteter og landeeksperter med henblik på at styrke eksporten af grønne energiteknologier og serviceydelser.

Fremme af grøn forskning og udvikling

5. Fremme af grøn forskning og udvikling

Forsknings- og udviklingsfradrag på 130 pct. gøres permanent

Danmark har et stærkt miljø for forskning og innovation inden for grøn energi- og klimateknologi, der gennem årene har været afgørende for udviklingen af et integreret energisystem, verdensførende virksomheder med mange tusinde arbejdspladser og eksport for milliarder. Det skal vi fastholde i en situation, hvor konkurrencen om udvikling af nye grønne teknologier og tiltrækning af udviklingsaktiviteter og afdelinger intensiveres globalt.

Konkurrencedygtige vilkår for innovation, forskning og udvikling er afgørende for at fastholde Danmarks position som et af verdens førende lande inden for grønne energiløsninger. Samtidig er udviklingen af grønne teknologier central for at kunne opnå målsætningen om 70 pct. CO₂-reduktion i 2030 og et 100 pct. klimaneutralt samfund i 2045. Det kræver såvel stærke offentlige som private forsknings- og innovationsaktiviteter.

Green Power Denmark foreslår derfor, at det i forbindelse med finansloven for 2024 aftales, at F&U-fradraget på 130 pct. gøres permanent. Desuden bør det undersøges, om loftet over skatteværdien på F&U-fradraget begrænser investeringer i forskning og udvikling i Danmark.

130 pct.

Green Power Denmark foreslår, at F&U-fradraget på 130 pct. gøres permanent.

Stabilt niveau for midler til grøn forskning fra forskningsreserven samt til EUDP

Forskningsreserven udgør en vigtig finansieringskilde for bl.a. grøn forskning i Danmark. Men midlerne til grøn forskning fra forskningsreserven varierer fra år til år. Et fast og transparent niveau for prioritering af midler fra forskningsreserven til grøn forskning over en årrække vil skabe et stabilt grundlag for forskning, udvikling og demonstrationsaktiviteter inden for grønne løsninger.

Det vil bidrage til nye grønne løsninger, der kan understøtte indfrielsen af de politiske ambitioner om CO₂-reduktioner, mere grøn energi og bedre energisikkerhed. Samtidig vil det bidrage til, at virksomheder i Danmark forbliver konkurrencedygtige og kan skabe grønne arbejdspladser og eksport.

I lyset af den tilspidsede internationale konkurrence inden for forskning og udvikling af grønne energiteknologier og tiltrækning af F&U-investeringer er det desuden vigtigt at skabe et sikkert grundlag for det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) arbejde med at give tilskud til projekter inden for udvikling, test og demonstration af nye energiteknologier.

En øget bevilling til EUDP vil samtidig medføre en bedre balance i finansieringsniveauet mellem Innovationsfonden og EUDP. Dette kan sammen med en klarere arbejdsdeling mellem de to sikre bedre finansieringsmuligheder i alle F&U-faser fra tidlig forskning til udvikling, test og demonstration. Støtten bør desuden i højere

grad end i dag også rettes mod udvikling og opbygning af de nye energisystemer, som skal integrere og koble de grønne teknologier sammen.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der i forbindelse med finansloven for 2024 indgås en aftale om at fastlægge et stabilt niveau for prioritering af midler fra forskningsreserven til grøn forskning på minimum 2 mia. kr. årligt frem til 2030¹¹.

Desuden foreslår Green Power Denmark, at der i forbindelse med finansloven for 2024 indgås en aftale om, at der af det fast afsatte beløb fra forskningsreserven på minimum 2 mia. kr. årligt til grøn forskning sikres en fast årlig grundbevilling til EUDP på 500 mio. kr. i 2024 stigende til 600 mio. kr. i 2030. En sådan aftale vil bygge videre på Energiaftalen fra 2018 om prioritering af midler til EUDP.

Ved ansøgningsrunden, der sluttede i september 2023, modtog Energistyrelsen ansøgninger for mere end 925 millioner kr. til EUDP, hvilket er mere end tre gange så meget som puljens størrelse i 2023 på 300 mio. kr.¹²

Styrket indsats for hjemtag af midler fra EU Innovation Fund

EU har afsat ca. 38 mia. euro under EU Innovation Fund frem mod 2030 til at understøtte demonstration og kommercialisering af innovative industrielle low-carbon teknologier, der bidrager til europæisk CO₂-reduktion og omstilling til klimaneutralitet.

Indtil videre har danske virksomheder kun modtaget 0,21 pct.¹³ af de samlede 2,9 mia. euro, der hidtil er uddelt fra fonden, på trods af Danmarks styrkeposition inden for grønne løsninger. Danske virksomheder går således glip af midler, der kan hjælpe danske løsninger op i skala, ud på markedet og bidrage til arbejdspladser og indtægter i Danmark.

Danmark har i dag et såkaldt "Nationalt kontaktpunkt" for EU Innovation Fund forankret i Energistyrelsen, der skal hjælpe danske virksomheder med information og ansøgning om midler fra fonden. Men der er behov for at øge virksomhedernes kendskab til mulighederne i EU Innovation Fund. Synligheden og vejledningsindsatsen fra det nationale kontaktpunkt i Danmark bør derfor styrkes, så flere virksomheder, især SMV'er og iværksættere, får adgang til midlerne fra fonden, hvor ansøgningsprocessen er bureaukratisk og tidkrævende.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 10 mio. årligt i perioden 2024-2027 til at styrke indsatsen for hjemtag af midler fra EU Innovation Fund.

Midlerne skal gå til at styrke Energistyrelsens nationale kontaktpunkt, herunder at virksomhedernes kendskab til mulighederne i EU Innovation løftes gennem øget samarbejde mellem kontaktpunktet og relevante aktører i

¹¹ Der er de seneste 4 år i gennemsnit afsat 1,7 mia. kr. på forskningsreserven til grøn forskning.

¹² Ansøgninger for over 925 millioner kroner til nye energiteknologiske løsninger, Energistyrelsen, september 2023: www.via.ritzau.dk/pressemeddelelse/ansogninger-for-over-925-millioner-kroner-til-nye-energiteknologiske-losninger?publisherId=13560344&releaseld=13718894

¹³ Svarende til 6 mio. euro.

erhvervsfremmesystemet, der er i tæt dialog med virksomheder i målgruppen fx de relevante nationale klynger, erhvervshusene og Virksomhedsguiden.dk.

Målet er at styrke forskningsaktiviteterne i Danmark. En forøgelse af hjemtaget af forskningsmidler fra EU bør derfor ikke modregnes i det offentlige forskningsbudget, som tilfældet er i dag.

Flere hænder og hoveder til den grønne omstilling

6. Flere hænder og hoveder til den grønne omstilling

Partnerskab for sikring af arbejdskraft til den grønne omstilling

Der er stort behov for mere arbejdskraft til den grønne omstilling for at kunne realisere de politiske ambitioner for udbygning af vedvarende energi nu og i fremtiden. Arbejdskraftudfordringen er både akut og langsigtet og omfatter både faglærte, ufaglærte, specialarbejdere og højtuddannede.

Green Power Denmark's arbejdskraftanalyse fra foråret 2022 viser, at der er brug for ca. 45.000 ekstra årsværk om året i perioden 2023-2030 til den grønne omstilling. Arbejdskraftbehovet bliver større og større, i takt med at efterspørgslen på grøn energi øges både i Danmark og internationalt. Lignende analyser fra bl.a. CONCITO og Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd peger i samme retning. De kommende års store efterspørgsel på arbejdskraft i energisektoren kan således bidrage til at opveje de nedgange i beskæftigelsen, som den grønne omstilling kan medføre i andre sektorer.

Der er derfor brug for tiltag, der kan øge arbejdsudbuddet og adgangen til arbejdskraft med de rette kompetencer til at gennemføre den grønne omstilling på både kort og langt sigt. Det kræver politisk prioritering af området, og at branchen og arbejdsmarkedets parter selv tager ansvar.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 10 mio. kr. i 2024 til nedsættelsen af et partnerskab for sikring af arbejdskraft til den grønne omstilling. Partnerskabet skal have tværgående deltagelse af relevante ressortministerier (bl.a. Finansministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Økonomiministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Uddannelses- og forskningsministeriet), arbejdsmarkedets parter samt centrale brancheaktører på området.

Partnerskabet skal senest inden udgangen af 2024 fremlægge en kortlægning af arbejdskraftsbehovet for at nå i mål med 2030-målsætningen og komme med forslag til en samlet plan for, hvordan der sikres nok hænder og hoveder til den grønne omstilling. Herunder konkrete forslag til fx fastholdelse af flere seniorer, omskoling samt tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft.

Styrkelse af forsyningsoperatøruddannelsen

Elektrificeringen af vores samfund og de kommende års store og nødvendige investeringer i det danske elnet forventes at øge efterspørgslen efter bl.a. elektrikere og forsyningsoperatører, som har de særlige kompetencer, der kræves for at arbejde med at opbygge, vedligeholde og fremtidssikre Danmarks elforsyning og elnet. Det kræver uddannelser med høj kvalitet, både hvad angår tidssvarende faciliteter, udstyr og undervisernes kompetencer. Og det kræver et passende geografisk udbud

45.000

Green Power Denmark's arbejdskraftanalyse viser, at der er brug for ca. 45.000 ekstra årsværk om året i perioden 2023-2030 til den grønne omstilling.

af uddannelsessteder. Styrkes forsyningsoperatøruddannelsen både ift. kvalitet og det geografiske udbud, vil det kunne bidrage til, at flere uddanner sig på området.

Der findes i dag et rigt udbud af erhvervsskoler, som tilbyder elektrikeruddannelse i hele Danmark. Det er vigtigt og godt, for der er stort og stigende behov for elkompetencer af høj kvalitet til mange forskellige typer af opgaver i den grønne omstilling.

Omvendt udbydes forsyningsoperatøruddannelsen i dag kun to steder i Danmark, i Skive og Slagelse. Green Power Denmark oplever en konkret efterspørgsel efter adgang til en forsyningsoperatøruddannelse flere steder, herunder i Region Syddanmark og i Hovedstadsregionen, for at sikre yderligere regional forankring. Den geografiske placering af uddannelserne bør derfor følges tæt, så udbud og efterspørgsel løbende monitoreres. Det er derfor også positivt, at regeringen er på vej med et udspil, der skal styrke erhvervsuddannelserne, og i deres udspil til finansloven for 2024 afsætter midler til samme formål.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der fra 2024 og frem afsættes 15 mio. kr. årligt til at styrke kvaliteten og det geografiske udbud af forsyningsoperatøruddannelsen.

Heraf foreslås det konkret at afsætte 5 mio. kr. til oprettelsen af en forsyningsoperatøruddannelse i region Syddanmark med plads til minimum 15 elever årligt. De resterende midler foreslås afsat til dels at sikre en højere kvalitet af forsyningsoperatøruddannelsen på alle uddannelsesstederne ved indkøb af tidssvarende undervisningsudstyr samt rekruttering og efteruddannelse af undervisere. Dels til oprettelsen af endnu en ny forsyningsoperatøruddannelse, hvis efterspørgslen tilsiger det.

Pulje til anvendelse af AI-teknologier til den grønne omstilling

Behovet for arbejdskraft til den grønne omstilling af Danmark vurderes at være massivt i de kommende år. Flaskehalse på arbejdsmarkedet risikerer at fordyre og forsinke den grønne omstilling og elektrificeringen af Danmark.

Brugen af kunstig intelligens (AI) kan være med til at øge eksisterende medarbejderes produktivitet og dermed reducere behovet for yderligere arbejdskraft. Allerede i dag anvendes AI i vidt forskelligt omfang på tværs af brancher på arbejdsmarkedet. Men der kan være behov for at omskole eller efteruddanne medarbejdere i forbindelse med anvendelsen af AI. Enten fordi medarbejdere skal trænes i at anvende AI, eller fordi AI giver medarbejderne andre arbejdsopgaver.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 50 mio. kr. årligt i perioden 2024-2027 til en forsøgspulje, som virksomheder inden for grønne energiteknologier og energiproduktion kan søge til at omskole og videreuddanne medarbejdere som følge af virksomhedens anvendelse af AI. Tildelingskriterierne i puljen kan med fordel prioritere projekter, der involverer både virksomheder og universiteter, da universiteterne er langt fremme med pilotprojekter inden for AI-området.

Fjernelse af loft på antallet af studiepladser på engelsprogede universitetsuddannelser

Den grønne omstilling kræver ifølge beregninger fra Green Power Denmark ca. 10.000 årsværk ekstra om året med en videregående uddannelse frem mod 2030. Det er derfor positivt, at forligspartierne bag aftalen om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark fra juni 2023 øger antallet af studiepladser på engelsprogede universitetsuddannelser med 1.100 årligt i perioden 2024-2028 og med 2.500 fra 2029.

Men der skal meget mere til for at imødekomme behovet for højtuddannet arbejdskraft til den grønne omstilling. Samtidig viser en analyse fra DTU fra 2022, at internationale dimittender fra DTU er en god forretning for Danmark, idet 40 pct. af dem fortsat er i Danmark 13 år efter endt uddannelse og giver et overskud på 2,9 mio. kr. til den danske samfundsøkonomi¹⁴.

Green Power Denmark foreslår derfor en fjernelse af loftet på antallet af studiepladser på engelsprogede universitetsuddannelser inden for de uddannelsesretninger, der er relevante for den grønne omstilling (fx ingeniører)¹⁵.

¹⁴ Samfundsøkonomisk regnskab DTU's internationale dimittender, april 2023: <https://www.dtu.dk/om-dtu/tal-og-analyser/analyser>

¹⁵ Forslaget vil indebære en justering af udflytningsreformen, som ophæver begrænsningen på optag af studerende i store byer.

Yderligere indsatser

7. Yderligere indsatser

Forlængelse af bredbåndspuljen

Statens Bredbåndspulje har siden 2016 sikret over 27.000 boliger, virksomheder og sommerhuse en bedre digital infrastruktur, hvor markedskræfterne ellers har svært ved at levere. Der er fortsat godt 30.000 adresser, som er tilskudsberettigede gennem bredbåndspuljen.

Den aktuelle politiske målsætning for bredbåndsdækning i Danmark er sat til 2025, hvor 98 pct. af landet skal være dækket med en infrastruktur, der kan levere mindst 1 Gigabit/s i downloadhastighed.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der i 2024 og 2025 afsættes 100 mio. kr. årligt til bredbåndspuljen og realisering af de politiske målsætninger.

Evaluering af engrosmodellen

På det danske elmarked har vi nogle klart definerede roller mellem henholdsvis net- og handelselskaber, der er angivet via den såkaldte Engrosmodel. Modellen blev indført i 2016 og har bl.a. til formål at skabe øget konkurrence på elmarkedet med henblik på at sikre forbrugerne lave elpriser.

Engrosmodellen er udviklet i en tid, hvor grønne hensyn vægtede mindre, hvor elektrificering endnu ikke var udpeget som den primære løsning, og hvor energisystemet, kundedefinitionen og kundens rolle var markant anderledes. Modellen er siden dens indførelse for syv år siden ikke blevet evalueret.

Med de seneste års rivende udvikling i energisystemet er tiden kommet til at tage et frisk kig på engrosmodellen, der kan forløse potentialet i at udvikle og optimere markedsdesignet, så det i højere grad understøtter den grønne omstilling.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der afsættes 5 mio. kr. i 2024 til en evaluering af engrosmodellen med inddragelse af relevante brancheaktører. Evalueringen bør gennemføres i 2024 med afrapportering af konkrete anbefalinger til ændringer af engrosmodellen senest i 1. kvartal 2025.

Evalueringen bør se på de nuværende uhensigtsmæssigheder ved modellen, såsom unødige administrative byrder, ikke-værdiskabende varslings- og informationsforpligtelser og uhensigtsmæssig rollefordeling med henblik på at justere engrosmodellen, så der opnås et mere gennemsnitligt og effektivt marked med lavere elpriser.

Bevarelse af Energimuseet

Energimuseet ved Tange Sø har i august 2023 modtaget endeligt afslag fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet på museets ansøgning om at få tildelt driftsmidler for 2024 og frem. Museet her derfor oplyst, at de ved årsskiftet lukker for offentlig åbning.

Energimuseet er Danmarks oplevelses- og formidlingscenter for energi, fremtidens energiløsninger og den grønne omstilling. Museet er det eneste af sin slags i Danmark og spiller en vigtig rolle i formidlingen om den grønne omstillings historie og om energiens betydning for samfundet og klimaet.

Green Power Denmark foreslår derfor, at der på finansloven for 2024 afsættes 6 mio. kr. årligt i perioden fra 2024-2027 til Energimuseet, så museet undgår at skulle lukke ved årsskiftet.

Økonomiske effekter

Økonomiske effekter af finanslovsforslaget

Green Power Denmarks forslag til finansloven 2024 er fuldt finansieret. Tabellen viser udgifterne ved hver af Green Power Denmarks 33 forslag samt finansiering.

I følgende kapitel om finansiering beskrives finansieringsforslagene ét for ét.

Provenueffekter (mio. kr. 2024-priser)

Omfordeling og ikke offentlig mindreprovenu	2024	2025	2026	2027
1. Sikker omstilling til et elektrisk Danmark: udfasning af fossile brændsler				
Permanent sænkelse af elafgiften i 2030 med gradvis indfasning fra 2024	780	1.080	1.930	2.870
Elektrificerings- og energieffektiviseringsrejsehold	10	10	10	
Styrkede lånemuligheder til grøn omstilling og produktionsfaciliteter fra EIFO	-	-	-	-
Elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag	550	550	550	550
Hurtigere udbetaling af midler fra varmepumpepuljen	-	-	-	-
Opfølgning på NEKST: Farvel til gas i danske hjem	5	5		
Pulje til MSC-ladestandere til ellastbiler	100	200	200	
2. Tempo på vedvarende energiproduktion i sameksistens med naturen				
Mindre byrder for opstillere og udviklere af VE (forøgelse af fradrag på VE-ordninger) *	25	25	25	25
Arbejdsgruppe for målretning af midler til grønne kommuner, der opsætter VE**	5	100	100	
Analyse af innovationsbehov for havvind og nødvendige rammer for afprøvning på havet	5			
Opdateret ordning for markedsdrevet havvindsudbygning	-	-	-	-
Opfølgning på NEKST: Mere sol og vind på land	5	5		
Styrkede ressourcer til sagsbehandling af VE-projektansøgninger i kommunerne	35	35	35	35
Undersøgelse af rammevilkår for anvendelse af ellagrings-teknologier	5			
Evaluerings af ændringen af producentbetalingerne	5			
3. Et stærkt elnet til et elektrisk Danmark				
Fornyset Forsyningstilsyn – finansieret på finansloven fremfor ved gebyrer	120	110	110	110
Igangsættelse og drift af Forsyningsdigitaliseringsprogrammet	15	15	15	15
Klarhed om elnetskabernes langsigtede investeringsrammer	-	-	-	-
4. Power-to-X og en styrket grøn industri				
Fordobling af PtX-udbuddet	200	350	350	350
Styrket myndighedsbehandling af Power-to-X-ansøgninger	40	40	40	40
Målrettet investeringsstøtte til grønne energiprojekter og produktionsfaciliteter	500	1.000		

Provenueffekter (mio. kr. 2024-priser)

	2024	2025	2026	2027
Omfordeling og ikke offentlig mindreprovenu				
Pulje til erhvervshavne som grønne knudepunkter	100	100		
Styrket global rådgivning og kollektive erhvervsfremstød	10	10	10	10
5. Fremme af grøn forskning og udvikling				
Forsknings- og udviklingsfradrag på 130 pct. gøres permanent	920	920	920	920
Stabilt niveau for midler til grøn forskning fra forskningsreserven samt til EUDP	2.000	2.000	2.000	2.000
Styrket indsats for hjemtag af midler fra EU Innovation Fund	10	10	10	10
6. Flere hænder og hoveder til den grønne omstilling				
Partnerskab for sikring af arbejdskraft til den grønne omstilling	10			
Styrkelse af forsyningsoperatøruddannelsen	15	15	15	15
Pulje til anvendelse af AI-teknologier til den grønne omstilling	50	50	50	
Fjernelse af loft på antallet af studiepladser på engelsksprogede universitetsuddannelser***	30	100	110	130
7. Øvrige indsatser				
Forlængelse af bredbåndspuljen	100	100		
Evaluerings af engrosmodellen	5			
Bevarelse af Energimuseet	5	5	5	5
Samlede udgifter****	5.660	6.840	6.490	7.090

Finansiering	2024	2025	2026	2027
Forskningsreserve med grønt fokus	2.000	2.000	2.000	2.000
Omlægning af erhvervstilskudspuljer	650	560	370	410
Sanering af erhvervsstøtten	920	920	920	920
Generel rammereduktion i staten *****	220	185	175	165
Lavere støttebehov til opgradering af biogas (FFL24 29.25.09) *****	200	200		
Reserve til digitaliseringsstrategi (FFL24 35.11. 73)	65	65	65	15
Reserve til grønne prioriteter (FFL24 35.11.10.10)	100	100	100	100
Reserve til VE på land (FFL24 35.11.10.15)	40	30	20	
Reserve til erhvervsskoler (FFL24 35.11.10.80)	15	15	15	15
Reserve til grøn omstilling af tung vejtransport (FFL24 35.11.10.55)	100	100	100	
Styrkelse af Udenrigstjenesten og det danske diplomati (FFL24 6.11.01)	10	10	10	10
Forlængelse af bredbåndspuljen (FFL2024 29.72.03.10)	50	50	25	25
Regeringsreserve (FFL24 35.11.19)	490			
Forhandlingsreserve (FFL24 35.11.14)	250			
Reserve til grøn fond (FFL24 35.11.75.51)	550	450	350	350
Finansiering via generelt råderum: forhandlingsreserve (FFL24 35.11.14) og Regeringsreserve (FFL24 35.11.19) *****		2.155	2.340	3.080
Samlet finansiering****	5.660	6.840	6.490	7.090

Note: Afsatte midler til puljer indeholder evt. administrative omkostninger.

*Den umiddelbare udgift er beregnet på baggrund af gældende regler for Grøn Pulje og VE-Bonus samt den nuværende samt forventede udbygning af VE-kapacitet på land.

** Der afsættes en reserve på 100 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 til at gennemføre en aftale mellem staten og kommunerne om en ændret fordeling af skatteindtægter genereret fra opsætning af vedvarende energi. Hvis midlerne ikke er nødvendige for at gennemføre aftalen, tilbageføres de til råderummet.

*** Det lægges til grund, at tilgangen på universitetsuddannelserne stiger med 500 studerende i 2024 stigende gradvist til 1.000 i 2027 efter en justeringsperiode. Det skønnes med en vis usikkerhed, at provenuudgiften forbundet med at fjerne loftet for engelsksprogede studerende er 30 mio. kr. i 2024 voksende til 130 mio. kr. i 2027. Samtidigt vurderes tiltaget på længere sigt at generere en nettogevinst for staten, da en andel af de studerende forventes at blive på det danske arbejdsmarked i en længere årrække efter færdiggjort studie, hvilket dermed genererer en provenuindtægt fra arbejdsindkomster.

**** De enkelte initiativer er afrundet til nærmeste 5 mio. kr. Samlede udgifter og samlet finansiering er afrundet til nærmeste 10 mio. kr. Det betyder, at den overordnede sum ikke nødvendigvis stemmer, hvis man summerer de enkelte initiativer i tabellen.

*****Der reduceres bevillinger på tværs af staten svarende til ca. 165-216 mio. kr. årligt i 2024-2027 med henblik på at frigive ressourcer til at blive anvendt andre steder i stat og kommuner på funktioner, som styrker den grønne omstilling.

*****Skønnet er foretaget på baggrund af Energistyrelsens seneste overkompensationsvurdering samt egne beregninger, hvor der tages højde for stigende indtægter pga. højere ledningsgaspriser samt højere omkostninger til input. Skønnet vurderes at være konservativt, dog behæftet med en vis usikkerhed.

*****I årene 2025-2027 anvendes det generelle råderum, forhandlingsreserven og regeringsreserven afsat på FFL24 som generel finansiering. Fordelingen mellem de tre puljer er ikke nærmere specificeret.

Finansiering

Finansiering

Green Power Denmark's prioriteringsforslag er fuldt finansieret via flere finansieringstiltag.

Nedenfor uddybes hvert finansieringsforslag.

Forskningsreserve med grønt fokus

I regeringens forslag til finanslov for 2024 foreslås det at prioritere i alt 3,2 mia. kr. til forskningsreserven.

Green Power Denmark foreslår at fastlægge et stabilt niveau for prioritering af midler fra forskningsreserven til grøn forskning på min. 2 mia. kr. årligt, som finansieres inden for det aftalte niveau af forskningsreserven på finansloven.

Omlægning af erhvervstilskudspuljer

De afsatte støttemidler i Erhvervspuljen (tilskud til energibesparelser i erhverv FFL24 konto 29.24.27) samt midler afsat i Grøn Skattereform for Industri mv. fra 2022 (Reserve til aftale om grøn skattereform FFL24 konto 35.11.75.50) udgør tilsammen hhv. 640 mio. kr. i 2024, 556 mio. kr. i 2025, 366 mio. kr. i 2026 og 402 mio. kr. i 2027. De målrettede puljer til fiskeriet, gartneriet og virksomheder, der har sværest ved at omstille sig, medtages ikke.

Green Power Denmark foreslår, at indførelsen af et generelt elektrificerings- og effektiviseringsfradrag finansieres via en omlægning af de allerede afsatte midler til ovenfor nævnte puljer. Efter 2027 og frem til 2030 finansieres fradraget via det generelle råderum.

Sanering af erhvervsstøtten

I regeringsgrundlaget af december 2022¹⁶ foreslås en sanering af eksisterende erhvervsstøtteordninger. Saneringen af erhvervsstøtten skal ske på baggrund af anbefalinger fra Ekspertgruppe for fremtidens erhvervsstøtte, som en del af regeringens udspil Danmark kan mere I.

Green Power Denmark foreslår, at permanentgørelsen af forsknings- og udviklingsfradraget på 130 pct. fra 2024 og frem finansieres af midler fra saneringen af erhvervsstøtteordningerne. Hvis det ikke er muligt at anvise finansiering fra sanering af erhvervsstøtteordninger allerede fra år 2024, skal finansiering for året i stedet findes blandt øvrige reserver.

¹⁶ Ansvar for Danmark, Regeringen, december 2022: <https://fm.dk/udgivelser/2022/december/regeringsgrundlag-ansvar-for-danmark/>

Generel rammereduktion i staten

Som et element i finansieringen af regeringens finanslovsforslag lægges der op til at reducere bevillingerne på tværs af staten svarende til ca. 400 mio. kr. årligt i 2024-2027 med henblik på at nedbringe administrationen i staten.

Green Power Denmark foreslår en yderligere rammereduktion i staten på ca. 185 mio. kr. årligt i 2024-2027 svarende til godt 300 årsværk. Midlerne foreslås omprioriteret til statslige og kommunale indsatser, der fremmer den grønne omstilling¹⁷.

Lavere støttebehov til opgradering af biogas (Konto 29.25.09)

I 2024 forventer Finansministeriet en udgift på 2.133 mio. kr. til støtteordningen *tilskud til opgradering eller rensning af biogas*. Energistyrelsen skal hvert år vurdere, om denne støtteordning giver anledning til overkompensation. Hvis der er tale om overkompensation, vil den fremtidige støttesats skulle nedjusteres, hvormed udgiften til støtteordningen bliver lavere end budgetteret på FFL24.

På baggrund af Energistyrelsens overkompensationsvurdering fra sidste år samt egne beregninger, hvor der tages højde for stigende indtægter pga. højere ledningsgaspriser samt højere omkostninger til input, er det Green Power Denmark vurdering, at der vil være tale om overkompensation, næste gang Energistyrelsen vurderer støtteordningen.

Green Power Denmark anvender på den baggrund 200 mio. kr. årligt i 2024 og 2025 som generel finansiering af forslagene.

Reserve til digitaliseringsstrategi (Konto 35.11.73)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en reserve til digitaliseringsstrategi på 209 mio. kr. i 2024 faldende til 62 mio. kr. i 2027.

Green Power Denmark foreslår at anvende i alt 50 mio. kr. årligt fra reserven i perioden 2024-2026 til oprettelsen af en pulje til anvendelse af AI-teknologier til den grønne omstilling. Derudover foreslås der anvendt 15 mio. kr. årligt fra reserven i perioden 2024-2027 til igangsættelse og drift af forsyningsdigitaliseringsprogrammet, som indgik i den tidligere regerings digitaliseringsstrategi.

¹⁷ Midlerne fra en generel rammereduktion på i gennemsnit ca. 185 mio. kr. årligt anvendes som finansiering af følgende forslag, der kræver statslige og/eller kommunale årsværk: Elektrificerings- og energieffektiviseringsrejsehold, Opfølgning på NEKST: *Farvel til gas i danske hjem*, Arbejdsgruppe for målretning af midler til grønne kommuner, der opsætter VE, Analyse af innovationsbehov for havvind og nødvendige rammer for afprøvning på havet, Opfølgning på NEKST: *Mere sol og vind på land*, Styrkede ressourcer til sagsbehandling af VE-projektansøgninger i kommunerne, Undersøgelse af rammevilkår for anvendelse af ellagringsteknologier, Evaluering af ændringen af producentbetalingerne, Styrket myndighedsbehandling af Power-to-X-ansøgninger, Styrket indsats for hjemtag af midler fra EU Innovation Fund, Partnerskab for sikring af arbejdskraft til den grønne omstilling, Evaluering af engrosmodellen samt medarbejdere til Forsyningstilsynet.

Reserve til grønne prioriteter (Konto 35.11.10)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en ramme til grønne prioriteter til senere udmøntning på 100 mio. kr. årligt mellem 2024-2027. Midlerne er i tillæg til det grønne råderum.

Green Power Denmark anvender reserven som generel finansiering af forslagene.

Reserve til vedvarende energi på land (Konto 35.11.10.15)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en ramme på 40 mio. kr. i 2024, 30 mio. kr. i 2025 og 20 mio. kr. i 2026 til at understøtte målsætningen om en firedobling af den grønne elproduktion på land.

Green Power Denmark anvender reserven til medfinansiering af forslagene i kapitlet *Tempo på vedvarende energiproduktion i sameksistens med naturen*, som vedrører opstilling af vedvarende energi på land.

Reserve til erhvervsskoler (Konto 35.11.10.80)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en ramme til styrkelse af erhvervsskolerne på 300 mio. kr. årligt i 2024 stigende til 600 mio. kr. i 2026.

Green Power Denmark anvender 15 mio. kr. årligt fra denne reserve som finansiering af forslaget om en styrkelse af forsyningsoperatøruddannelsen.

Reserve til grøn omstilling af tung vejtransport (Konto 35.11.10.55)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en ramme til grøn omstilling af tung vejtransport til senere udmøntning på 100 mio. kr. årligt mellem 2024-2026.

Green Power Denmark anvender reserven som medfinansiering af forslaget om en pulje til MCS-ladestandere til ellastbiler på i alt 500 mio. kr. De resterende 200 mio. kr. til puljen finansieres af det generelle råderum.

Styrkelse af udenrigstjenesten og det danske diplomati (Konto 6.11.01.)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat ca. 500 mio. kr. i 2024 stigende til 800 mio. kr. i 2027 til styrkelse af udenrigstjenesten og det danske diplomati.

Green Power Denmark anvender 10 mio. kr. årligt fra reserven i perioden 2024-2027 til finansiering af forslaget om styrket global rådgivning og kollektive erhvervsfremstød.

Forlængelse af bredbåndspulje (Konto 29.72.03.10)

Regeringen forlænger i finanslovsforslaget bredbåndspuljen til 2024-2027 med hhv. 50 mio. kr. årligt i 2024-2025 og 25 mio. kr. årligt i 2026-2027.

Green Power Denmark anvender den afsatte pulje som medfinansiering til Green Power Denmark's eget forslag om en bredbåndspulje, som prioriterer samtlige midler på 100 mio. kr. årligt i perioden 2024-2025.

Regeringsreserven (Konto 35.11.19)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en årlig reserve i perioden 2024-2027 til prioriterede regeringsinitiativer. Reserven er på 835 mio. kr. i 2024, 670 mio. kr. i 2025, 677 mio. kr. i 2026 og 745 mio. kr. i 2027.

Green Power Denmark anvender midler fra reserven i 2024 som generel finansiering af forslagene.

Forhandlingsreserven (Konto 35.11.14)

Regeringen har i deres forslag til finansloven for 2024 afsat en forhandlingsreserve mellem 2024-2027 med en ramme på 500 mio. kr. hvert år. Regeringen foreslår, at reserven prioriteres på grøn omstilling og velfærd.

Green Power Denmark anvender 250 mio. kr. fra reserven i 2024 som generel finansiering af forslagene.

Reserve til grøn fond (Konto 35.11.14)

Regeringens reserve til grøn fond (grønt råderum) er et finanspolitisk prioriteret råderum til at finansiere større og længerevarende investeringer i klima, grøn energi og miljø. Reserven er på 553 mio. kr. i 2024, 2.666 mio. kr. i 2025, 2.653 mio. kr. og 3.443 mio. kr.

Green Power Denmark anvender reserven til grøn fond til medfinansiering af forslagene om en fordobling af PtX-udbuddet, en pulje til erhvervshavne som grønne knudepunkter samt målrettet investeringsstøtte til grønne energiprojekter og produktionsfaciliteter.

Generel råderumsfinansiering

Det finanspolitiske råderum opgøres løbende af Finansministeriet. Det finanspolitiske råderum beskriver lidt forsimplet, hvor mange penge der kan anvendes til ny politik frem mod 2030.

I den seneste opgørelse fra august 2023 blev råderummet opgjort til 55 mia. kr. i år 2030 i forhold til 2024-niveau¹⁸. I de 55 mia. kr. er der ikke taget højde for stigende

¹⁸ Økonomisk Redegørelse, Økonomiministeriet, august 2023

udgifter til demografisk udvikling og øgede udgifter til forsvaret. I Konvergensprogrammet beregnes det demografiske træk at svare til 21. mia. kr. i 2030. Derudover er der i det netop indgåede forsvarsforlig prioriteret ca. 18 mia. kr. til at sikre, at Danmark lever op til NATO's målsætning om at bruge mindst 2 pct. af BNP på sikkerhed¹⁹. Herefter vil der således fortsat være et uforbrugt råderum på 16 mia. kr. i 2030.

Green Power Danmark anvender i årene 2025-2027 det generelle råderum, forhandlingsreserven og regeringsreserven afsat på regeringens forslag til finansloven for 2024 som generel finansiering. Fordelingen mellem de tre reserver er ikke nærmere specificeret.

Provenuberegninger

Alle provenuberegninger er anvist efter tilbageløb og adfærd. Beregningerne følger Skatteministeriets og Finansministeriets regneprincipper. Alle puljetiltag er anvist inklusive overslag på administrationsomkostninger.

Green Power Denmark

Langebrogade 3H

1411 København K

info@greenpowerdenmark.dk

© Green Power Denmark